

fritagne for en borgerlig Handlings Form, naar denne af Staten anses for nødvendig, det kan Kirken ikke“. Det var altsaa den daværende Kultusministers Udtalelse om dette Spørgsmaal. — Hvad i øvrigt særligt angaar denne Udvej, som altsaa anbefaler sig af de Grunde, jeg nu har nævnt, og mod hvilken man ikke kan og ikke bør gøre den betydningsløse Indvending gældende, at den er tvungen, saa anførte den højtærede Minister, at der endnu ikke havde dannet sig nogen bestemt „Mening“ om denne Udvej. Det var vist særlig med Hensyn til den, han nævnedes det; der var forskellige Meninger om den Ting her i Tinget; det var for den højtærede Minister Hjemmel nok til at holde den uden for Drøftelse for Tiden. Men der tager den højtærede Minister jo fejl. Ja, der er forskellige Meninger om den, det har den højtærede Minister Ret i, det hørte vi forleden; men vi ere jo ikke nogen polsk Rigsdag her; det, at der er forskellige Meninger om en Ting, er ikke Bevis for, at der ikke er en tilstrækkelig bestemt Mening om den; dertil kræves nemlig kun, at Tingets Flertal har en Mening, som det har kunnet samle sig om; og der maa den højtærede Minister ikke af de faa Medlemmer, som endnu have haft Ordet, lade sig forlede til at glemme, at dette Ting i Fjor har taget Stilling til dette Spørgsmaal, idet det med overvejende Flertal har udtalt sig for borgerligt Ægteskab i dets rene og skære Form (Afbrydelse) . . . jo med 50 Stemmer mod 25 eller 24. Her have vi altsaa taget bestemt Standpunkt. Nej, den Indvending, at man ikke har dannet sig nogen bestemt Mening, maa den højtærede Minister rette til anden Side, navnlig til dem, som i alt Fald ikke have givet nogen anden Mening til Kende om, hvorledes det da skulde være; jeg har allerede nævnt, hvem det er.

Men enten man nu vil vælge den ene eller den anden af disse Udveje, som altsaa foreligge, og hvoraf jeg mener, at den, som er fælles for vort Forslag i Fjor og i Aar, er den rigtigste, saa opstaar det Spørgsmaal, som er det tredje Hovedspørgsmaal: Hvem skal have Myndigheden til at nægte den kirkelige Vielse, Præsten eller, som man kalder det, Kirken, det være sig nu

Biskopperne eller Kultusministeren? Der er det jo, vi i Overensstemmelse med vort forrige Forslag have foreslaaet, at den henlægges til den enkelte Præst. Jeg vil ogsaa her gøre opmærksom paa — det har vist for Resten allerede det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) gjort — at der har Folketinget jo allerede i Fjor med overvejende Flertal vedtaget det samme, som vi foreslaa her, saa man har ikke Ret til saaledes at kaste denne Tanke til Side her i Salen og kan ikke, selv med saa stærke Udtalelser som dem, det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) kom med, reducere denne Tanke in absurdum, over for dette Tings Medlemmer. Den har fundet sin Tilslutning i dette Ting, og jeg tror, det skal vise sig, at man staar ved den endnu. Det, man naturligvis først og fremmest maa gøre sig klart her, er, om man under den enkelte Præst Samvittighedsfrihed eller ikke. Naar man ikke gør det, naar man slaar sig sely til Ro med Fortolkninger og tror ogsaa at kunne berolige ham dermed eller med, at hans foresatte mene det og det, og saa kan han ogsaa nøjes med det og det, eller med, at Loven byder og befaler ham det, og saa skal han ikke bryde sig om sin egen Samvittighed, ja saa føler man naturligvis ingen Trang til at komme ind paa slige Foranstaltninger, som her foreslaas. Men jeg har ikke troet, at man her i Folketinget skulde høre noget saadant som det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) i saa Henseende fremførte, at man kun kunde anerkende Samvittighedsnød, hvor denne var anerkendt af vedkommendes overordnede. Det ærede Medlem vilde ganske vist ikke sige, hvilken Autoritet, hvilken overordnet Myndighed der i saa Henseende skulde afgøre, om Præsten havde Lov til at være i Samvittighedsnød eller ikke; men han vedkendte sig den Anskuelse, at Præsten ikke havde Krav paa at faa taget Hensyn til sin Samvittighed, uden at den var stemplet — det var det Udtryk, han brugte — af hans overordnede. Jeg maa tilstaa, at saa forstaar jeg ikke, hvad Samvittighedsfrihed er. Nej, jeg mener fremdeles, at man kan vanskeligt sætte Grænseskel eller Begrebsbestemmelser i saa Henseende. Naar man fra det